

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **M.L. i Z.S.**,
oskarżonych z art. 191a § 1 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,
w dniu 27 września 2022 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w Elblągu
z dnia 16 czerwca 2023 r., sygn. akt VIII K 1684/22,
o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu,
z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości,
na podstawie art. 37 k.p.k. *a contrario*,

p o s t a n o w i ł:
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Elblągu postanowieniem z dnia 16 czerwca 2023 r., sygn. akt VIII K 1684/22, zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie innemu sądowi równorzędnemu, z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, sprawy M.L. i Z.S., wskazując na zły stan zdrowia drugiego z oskarżonych, potwierdzony treścią opinii sądowo-lekarskiej. W przekonaniu Sądu Rejonowego dolegliwości, na które cierpi oskarżony znacznie utrudniają jego stawiennictwo na rozprawę przed Sądem właściwym miejscowo, co rzutuje na możliwość sprawnego rozpoznania sprawy, godząc tym samym w dobro wymiaru sprawiedliwości. W tym kontekście Sąd Rejonowy powołał się na rozstrzygnięcie wniosku o przekazanie sprawy Z.S.,

wyrażone w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2022 r., V KO 76/22.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Inicjatywa Sądu Rejonowego w Elblągu nie zasługuje na uwzględnienie.

Instytucja unormowana w art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątku od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy i z tego względu jej zastosowanie powinno mieć miejsce jedynie wówczas, jeżeli przemawiają za tym istotne względy, związane z dobrem wymiaru sprawiedliwości. Jak wskazuje się w orzecznictwie: „Odstąpienie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może wynikać ze stanu zdrowia oskarżanego, umożliwiającego mu efektywny udział w postępowaniu prowadzonym przed sądem właściwym miejscowo do rozpoznania sprawy i możliwości prowadzenia tego postępowania z udziałem oskarżonego przed innym sądem – zarówno wówczas gdy ustalony i potwierdzony zły stan zdrowia oskarżonego w ogóle wyklucza możliwość jego uczestnictwa w procesie przed sądem miejscowo właściwym, odległym od miejsca zamieszkania oskarżonego, jak i wtedy gdy ocena stanu zdrowia nie jest aż tak kategoryczna, ale kondycja zdrowotna oskarżonego znacznie utrudnia jego obecność na rozprawie w tym sądzie, ze względu na narażanie zdrowia i życia na poważne niebezpieczeństwo (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2022 r., II KO 32/22, LEX nr 3369236; por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2012 r., II KO 45/12, LEX nr 1220831*).

Z opinii sądowo-lekarskiej, z dnia 13 grudnia 2022 r., sporządzonej do sprawy Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie (k. [...]), na którą powołuje się Sąd Rejonowy w swym wniosku wynika, że brak jest przeciwwskazań do uczestniczenia Z.S. w rozprawie, przy czym powinno się mu zapewnić udział w pozycji siedzącej oraz mierzyć ciśnienie tętnicze krwi. Wprawdzie opinia ta została wydana dla Sądu mającego swą siedzibę niedaleko miejsca zamieszkania Z.S., jednak niezależnie od tego, nie wynika z niej, aby ww. oskarżony nie mógł dojeżdżać na rozprawę do Sądu Rejonowego w Elblągu. Trzeba też zauważyć, że wątpliwości musi budzić jej aktualność, skoro została sporządzona ponad 9 miesięcy temu. Z analogicznego względu nie można uznać doniosłości dla

rozpoznania niniejszego wniosku treści postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2022 r. (V KO 76/22), w którym przekazano sprawę Z.S. z Sądu Rejonowego w Elblągu do Sądu Rejonowego w Legionowie, albowiem przy rozpoznawaniu tamtej inicjatywy bazowano na treści opinii wydanej jeszcze wcześniej, bo w dniu 5 maja 2022 r.

Nie bez znaczenia jest również fakt, że w sprawie występuje drugi oskarżony, mający miejsce zamieszkania w E. Ponadto, większość świadków zawnioskowanych w akcie oskarżenia, jako podlegających przesłuchaniu na rozprawie, mieszka w E. lub jego okolicy, co sprawia, że sam ogólnie zły stan zdrowia oskarżonego i potencjalne komplikacje związane z jego udziałem w rozprawie nie muszą przemawiać za przekazaniem sprawy innemu sądowi, albowiem takie rozwiązanie nie zawsze będzie sprzyjać sprawności postępowania. Przede wszystkim jednak, dla rozważenia podstaw do skorzystania przez Sąd Najwyższy z instytucji tzw. właściwości delegacyjnej z uwagi na stan zdrowia oskarżonego, który może uniemożliwiać sprawne rozpoznanie sprawy przez sąd miejscowo właściwy, niezbędne jest dysponowanie aktualną opinią sądowo-lekarską, z której wynikałyby takie okoliczności. Dopiero wówczas możliwe będzie rozważenie występowania dostatecznych podstaw do wystąpienia z wnioskiem o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe rozważania, orzeczono jak w postanowieniu.

[Sz.K.]

[ms]